

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Baitarii, viničarii, reveži

Vzgojeslovci, sociologi, politiki — kratko: kdor se bavi s problemi naroda, posveča glavno skrb novi rasti — mladini. Sploh je nesmiselno in neplodno govoriti o usodi naroda, če nimamo pred očmi novih generacij. Vsak novorojenček bi moral kot nov člen v verigi narodne zajednice uživati od njene strani ono skrb, ki vodi v vsestransko klenost. Moral bi uživati.

Kako bolesten je ta pogojnik! Govoriti o skrbi za našo dečo, je človeka — strah. Kdor le količkaj umeva pomen fizičnega zdravja mladine za narod in državo; kdor je deloma slutil naloge, ki se bodo zvalile na pleča novih generacij in se istočasno uzre po našem novem rodu, se mora zdrzniti. Samo kdor ne pozna dejanskih razmer in polzi s površnim očesom po mladih licih, bo trdil, da je to pretirano. A je le bridka resnica, ki zaskrblja vsakega iskrenega domoljuba.

V dokaz za to nam more služiti struktura našega družinskega življenja, naša gospodarska slika, naše posestne razmere.

Vzemimo mesto, n. pr. naš Maribor. Naš socialno-politični urad, naše učiteljstvo, zlasti ono bolj ob obodu in iz sosednjih občin, bi nam mogli povedati marsikaj, kar je drugim bolj prikrito. Sicer pa: da je veliko število nezaposlenih ali deloma zaposlenih očetov z nizko mezdjo, siromakov, bolnih itd., to je znano. Ali naj od takih zahtevamo, da otroke zadostno prehranijo, oblečejo, jim nudijo primerno streho, vzgojo? Jato pa se množi število dece s prvo kaljo te ali one bolezni, ki je, razumljivo, ne moremo zatreti. Tukaj ni in ne bo uspešnega sredstva, dokler bo pomanjkanje teh naravnih pogojev.

Kako pa na deželi? Poznate Slov. gorice. Haloze, Kozjak — da o drugih kraških slova, zemlje nitj ne govorimo? Tod so baitarii, viničarii; tod je ono življenje, ki nam ga lepa priroda tako potaja, da ne moremo verjeti v porazno stanje. Pomanjkanje, beja, bolezn, telesno in duševno hiranje! Tod in marsikje drugod. V lažje razumevanje in podkrepitev te trditve navedemo tehle par številke:

V Sloveniji je vseh kmetijskih obratov 144.000. Na te pride: poljedelske zemlje 636.000 ha, gozdov 690.000 ha, povprečno na vsak obrat: poljed. zemlje 5,76 ha, gozda 4,75 ha. To bi ne bilo tako slabo, če bi nam naslednja slika ne govorila drugače: 19.600 obratov obsega le 1/4 ha zemlje, 14.600 obratov obsega od 1/4 ha do 1 ha, 18.400 obratov obsega od 1 ha do 2 ha, 29.000 obratov obsega le 2 ha do 5 ha. Lahko torej računamo nad 60.000 baitarjev. Računajmo na obrat (družino) le po 4 člane, je že 240.000 ljudi in od teh najmanj 80.000 otrok.

Pa viničarski in delavski otroci? Ta deca strada, je bosa in naga. So kraji, kjer ni dela ali ga je zelo malo, kjer otroci ne poznajo zajtrka in obeda, še manj mleka. Mnogo je krajev, kjer je tretjina otrok brez njega in pije čaj s saharinom. V Slov. goricah in Halozah se morajo otroci hraniti z jabolčnikom, krompirjem v obliči, često celo z vinom in žganjem. Obupno. Niz težkih posledic ne bomo naštevati, saj polnijo stolpce našega dnevnega časopisa.

Razumljivo, da ni v takih okoliščinah govora o kaki primerni obleki in obutvi. To ni več nitj eno, nitj drugo; obleka so umazane cunje za delavnice in praznik, za dan in noč, za lepo in slabo vreme. Ubog rod, ki živi tako usodo, da nitj ta obleka ni le za enega, ampak si jo v

Cehoslovaška prestolnica pozdravlja Y. Delbosa

PAGA, 15. dec. Danes je pripotoval francoski zunanji minister Delbos v Prago. Vsa Praga je francoskih in čehoslovaških trobojnicah. Vsi današnji listi so izšli v znamenju tople dobrodošlice odličnemu predstavniku zavezniške Francije. Vsi listi posvečajo prve strani prihodu franc. zunanjega ministra. To dokazuje, koliki pomen pripisujejo vodilni praški politični krogi temu posetu. »Prager Presse« poudarja v svojem uvodniku, da ne gre ob Delbosovem obisku za kakšno iskanje novih formul sodelovanja in zavezujoče stoznosti, ampak za skupno proučitev mednarodnih odnošajev, iz katere naj potem potekajo praktični rezultati tega zavezujočega sodelovanja. »Bohemia« piše, da prihaja Delbos iz šestih političnih središč, iz Londona, Berlina, Varšave, Bukarešte, Beograda in Budimpešte in da bo sedaj v Pragi lahko podal nekakšno generalno poročilo o dejanskem stanju. »Narodni politika« poudarja, da je prijateljstvo s Francijo osnova čehoslovaške politike. Agrarni »Venkov« poudarja uspešno realnost Delbosove politike varnosti in miru. Del tukajšnjega tiska pa se peča tudi z rezultati Delbosovih beograjskih posvetovanj in navaja, da je Jugoslavija s svojim toplim sprejemom tudi topot izpričala svoje zaveznitvo in prijateljstvo do Francije.

Sklenitev novih trgovinskih dogovorov s Francijo - Delbos odpoval v Prago

BEOGRAD, 15. decembra. Včeraj so bili podpisani trije dogovori med Francijo in Jugoslavijo: dopolnilni dogovor k trgovinski pogodbi z leta 1929, nadalje dogovor o trgovinskih plačilih in dogovor o kontingentih. V imenu Francije je podpisal te dogovore, ki stopijo v veljavo 1. januarja 1938, zunanji minister Delbos, v imenu naše države pa trgovinski minister dr. Vrbanič, ki je v zvezi s tem dejal: »Klirinški dogovor s Francijo iz leta 1933 se ukine in se mesto njega uvede sistem trgovinskih plačil s svobodnimi devizami. Pri tem se bo zvišal prebitok pri uvozu in izvozu v Francijo ovsaj za 20%. V smislu dogovora o kontingentih nam Francija za leto 1938 dovoli še dopolnilne kontingente za koruzo (50.000 ton), fižol, sadje, sir, itd. S tem dogovorom smo dobili izredne ugodnosti za izvoz koruze in lesa v Francijo. Zunanji minister Delbos je včeraj posetil skupščino ip je bilo svečano kosilo pri trgovinskem ministru dr. Vrbaniču. O trodnevnih konferencah v Beogradu je izšel tople službeni komunikacije, ki prav med drugim: Razgovori med zunanjim ministrom francoske republike

ter predsednikom vlade in zunanjim ministrom kraljevine Jugoslavije so se razvijali v popolni skladnosti in v duhu tradicionalnega francosko-jugoslovenskega prijateljstva, ki je bilo nedavno potrjeno s podaljšanjem prijateljske pogodbe med Francijo in Jugoslavijo za časa uradnega obiska predsednika vlade in zunanjega ministra Jugoslavije dr. Stojadinovića pri francoski vladi v Parizu. Oba ministra sta sporazumno ugotovila, da je koristno in potrebno tako za interese obeh držav, ki sta članici Društva narodov kakor tudi za stvar občega miru v Evropi, da se nadaljuje njuno sodelovanje v istem duhu prijateljstva in zaupanja. Obenem sta gg. Delbos in dr. Stojadinović ugotovila z zadovoljstvom, da so s trgovinskim sporazumom, ki je bil danes podpisan v Beogradu, podani boljši pogoji za razvoj trgovinskega prometa med Francijo in Jugoslavijo.

Sinoči se je na francoskem poslanstvu vršila še intimna večerja po kateri je francoski zunanji minister Yvon Delbos ob 22.50 zapustil prestolnico in se od peljal proti Pragi.

Roosevelt zaklepa mikadovo operacijsko - Danes sklepi britanske vlade

WASHINGTON, 15. decembra. V uradnih krogih se doznava, da bi samo osebna oprostitev mikada Hirohita zadovoljila prezidenta Roosevelta. To je najstrožja zahteva, ki so jo kedaj Združene države ameriške stavile na kakšno državo.

LONDON, 15. decembra. Danes se se-

60.000 vojakov je padlo v nankinških borbah - Pejpinška vlada že funkcioniira

TOKIO, 15. decembra. Radi zavzetja Nankinga je bila tukaj ogromna manifestacija, ki se jo je udeležilo okoli 800.000 ljudi. V bakljači je korakalo 200.000 ljudi, ki so priredili pred mikadovo palačo velike manifestacije.

PEJPING, 15. decembra. Provizorična vlada kitajske republike je že

družin; medsebojno izposojujejo od najmlajšega do največjega otroka!

Pa pogledajte pod krov teh izobčencev, tja pokukajte, kjer jih spi po 6 do 10 v enem prostoru! Dovolj nam bo! A to je naš rod, naša kri, naša bodočnost. Ti so tukaj rojeni in določeni za to zemljo. Koliko pa je takih, ki so pred nami le dotlej,

stane britanska vlada, da zavzame svoje stališče k dogodkom na Daljnem vzhodu in napadu Japoncev na angleške parnike. Po sklepu se je bo Eden poročal o sklepih vlade v spodnji zbornici. Okoli 100 oseb je postalo žrtev bombardiranja na reki Jangce.

svoje funkcije in je danes razglasila novi režim v severni Kitajski. Ob tej priliki je ves Pejping v novih astavah s petimi barvamj in sicer rdečo, modro, belo, črno in rumeno, ki simbolizirajo pet kitajskih ras, in sicer mandžursko, mongolsko, tibetansko in kitajsko.

dokler jim velava gospodarski račun. Ali ni uvelost in hiranje naše mlade rasti pretežno prav radi njih?

To je ono veliko vprašanje, ki ga moramo imeti vedno pred očmi, ker prav tod se vije precejšen del naše nove zgodovine.

Gospodarske beležke

Na torkov živinski sejem dne 14. t. m. v Mariboru je bilo prignanih 11 konjev, 11 bikov, 130 volov, 418 krav in 12 telet, skupno 582 komadov. Povprečne prodajne cene so bile: debeli voli od 5—5,50 za kilogram, poldebili voli 4—5,50, plemenski voli 3,75—4,50, biki za klanje 3,50 do 4,50, klavne krave debele 4—4,75, plemenske krave 3,40—3,90, krave za klobasarje 2,15—3,40, molzne krave 2,70 do 3,75, breje krave 3,10—3,70, mlada živina 4,10—5,50, teleta 5—7 din za kilogram. Prodanih je bilo 246 komadov. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 10—13, volovsko meso II. vrste 8—10, meso bikov, krav in telic 6—12, teleče meso I. vrste 10—12, teleče meso II. vrste 8—10, svinjsko meso sveže 10—14 din za kilogram.

Cene srebru padajo. Po vesteh iz Londona cene srebra rapidno padajo in je doseglo že 18 in pol penc za unco.

Narodna banka je v smislu uradnih podatkov v prvih 6 mesecih t. l. odkupila od domačih rudnikov skupno 377 kg in 891 g zlata, to je za 115 kg in 479 g več kakor v istem času preteklega leta. Odkupna cena za zlato je znašala povprečno 49.430 dinarjev za kg.

12 milijonov dinarjev čistega dobitka imajo naše zavarovalne družbe v l. 1936, in sicer pri kapitalu 55,3 milij. Din.

Trgovinska pogodba z Madžarsko. Kakor poročajo iz Beograda, se bo v kratkem sestel mešani jugoslovensko-madžarski gospodarski odbor, ki bo razpravljati o vseh aktualnih vprašanih trgovinskega in plačilnega prometa z Madžarsko.

Zaračunavanje ležube pri uvozu blaga v poštnih paketih. V smislu razpisa poštnega ministrstva mora uvoznik blaga v poštnih paketih predložiti pošti v roku 3 dni po obvestilu o dostetju pošiljke originalne račune in na računih potrditi njihovo točnost. Ako stranka po preteku tega tridnevnega roka ne predloži računov, se zaračuna za vsak nadaljnji dan predpisana ležarina. Če pa stranka tudi po preteku 15 dni od dneva prejema obvestila ne izroči računa, se pošiljka ocarini ter predpiše skupni davek na poslovni promet na podlagi vrednosti pošiljke v višini petkratnega zneska carinskih dajatev.

Voščilne brzojavke po zniženi tarifi. V času od 14. decembra do 19. januarja l. 1938 se zaračunajo brzojavke, ki vsebujejo voščila za Božič in Novo leto za polovično tarifo, in sicer za vse evropske države, izveniši Turčijo, sovjetsko Rusijo, italijanskih otokov v Egiptskem morju in valencijsko Španijo.

Davkoplačevalci naj se ne obremenjujejo z novimi davki. V smislu navodila finančnega ministrstva, morajo banovine v najkrajšem času izdelati banovinske proračune za leto 1938/39 ter jih poslati ministrstvu, kjer jih bo proučila posebna komisija. V navodilih pravi finančni minister, da je pri sestavi proračunov treba gledati na največjo štednjo in da naj se davkoplačevalci ne obremenjujejo z novimi davki.

Širša konferenca vseh na napredku našega turizma zainteresiranih činiteljev, zastopnikov ministrstev, trgovinskih oddelkov banskih uprav, Trgovskih zbornic, turističnih zvez itd. se je vršila te dni v trgovinskem ministrtvu pod predsedstvom trgovinskega ministra dr. Vrbaniča. Na konferenci je bil izvoljen ožji odbor, ki bo pripravil predloge za izpopolnitev uredbe o pospeševanju turizma. Glede sanacije hotelirstva bo sklicana posebna konferenca, glede maksimiranja cen bo pa izdana posebna uredba na temelju obrtnega zakona.

Pabecki

„Geheimer Verband“

V št. 139 poročila »Trg. list« pod tem naslovom: »Zadnji »Jugoslavenski Gvozdjar« je objavil uvodnik, v katerem ostro nastopi proti delovanju družbe »Geheimer Verband« (»Ge-Ve«) v Novem Sadu. Ta družba namreč razpošilja vsem Nemcem letake, v katerih poziva Nemce, da kupujejo vse svoje potrebščine izključno pri nemških tvrdkah. Poleg tega zahteva od nemških potrošnikov, da kupujejo samo blago nemškega izvora. Zahtevajo naj od trgovcev dokaze, da je njih blago v resnici nemškega izvora. Če trgovci takšnega dokaza ne morejo ali nočejo dati, naj se takoj bojkotirajo. Družba »Ge-Ve« deluje zlasti v Vojvodini, a tudi v drugih krajih, kjer so močne nemške manjšine. Da je delovanje družbe »Ge-Ve« čisto nedopustno, ni treba posebej dokazovati. Ker ni izključeno, da se razteza delovanje družbe tudi na nekatere kraje v Sloveniji, smatramo za potrebno, da opozorimo na članek »Jug. Gvozdjara«.

Koroški grobovi

V »Koroškem Slovencu« št. 49 beremo: »Koroški grobovi! Nekaj čudnega, trpkega te presune, ko stopiš med nje. Tukaj počivajo Blatnikov oča« in takoj poleg »Hier ruhet Kaspar Smrečnik«. Trpka je ta govorica, saj priča o stoletni borbi, v kateri je le prečesto klonil šibkejši. — Pozornost mi vzbudi ličen kamen s številnimi napismi. Iz njih razberem, da je začel že tretji rod legati v taisti grob. Toda še nekaj posebnega mi pade v oči: Prav na vrhu kamna berem: »Tukaj počiva v Bogu Miha Klančnik,« sledijo rojstni in smrtni podatki iz prejšnjega stoletja. Nekaj vrst nižje se je hotel oteti človeški pozabi drugi rod. Toda glej, ime je dobilo drugo obliko: Glantschnik Stefan. Rojstni in smrtni podatki govori-jo, da je živel Stefan ob prelomu stoletja. Gledam nižje, kako je umiral tretji rod. Teško mi je v duši, kajti tam spodaj berem z novimi, zlatimi črkami napisano: »Hier ruhet Glantschnigg.« — Ti ubogi rod, kako daleč so te zapeljali krivi vodniki. Celo tvoji grobovi so začeli govoriti drugo govorico kakor pa jo govoriš doma, v svoji družini, med svojimi otroki! Kedaj se boš prebudil iz svojega težkega sna in začel živeti ponosno kot tvoji dedje in pradedje.«

Nova italijanska himna

»Del. politika« piše v št. 99: »Mussolini je razpisal nagrado (v našem denarju okoli Din 100.000) za novo državno himno, ki se mu zdi potrebna, odkar je Italija postala cesarstvo. 200 italijanskih glasbenikov je predložilo svoje skladbe. Nagrade ni prejel nobeden, samo šestim je bilo izrečeno priznanje za »vsekakor uvaževanja vredno delo.«

Vzgojno zdravstveni problemi

Kako naj doraščajoči mladini odstiramo kopreno spolnega življenja

Dne 10. t. m. je predaval v tukajšnji Ljudski univerzi zdravnik dr. Anton Breclj iz Ljubljane o zanimivi in aktualni temi »Kakšna naj bo spolna vzgoja iz zdravniškega vidika«. Predavatelja je uvodoma pozdravil predsednik Ljudske univerze g. inž. K u k o v e c, ki je izrazil svoje zadovoljstvo nad tako rekordnim obiskom, kar pomeni, da se mariborska javnost z izredno živahnostjo zanima za sodobno važne probleme. Predavatelj je v svojem poldrugournem referatu razčlenil zlasti za roditelje velezanimivo snov in prikazal ves problem spolne vzgoje v poljudni ter lahko razumljivi obliki. Snov sama je bila sicer že precej obdelana v raznih spisih in širokim platem našega naroda ni neznana.

Naloga roditeljev je, da dajo otroku prav vse, kar potrebuje za življenje, da bo lahko živel v svetu. **Usodna vrzel, zlasti v spolnem pogledu, je nepoučenost o spolnem življenju.** Mnogo jih je že zabredlo, ker niso bili poučeni o npravstvenih zahtevah. Vprašamo se: kakšen bo spolni pouk naših mladostnikov?

Spolni pouk moti splošni predsodek, češ da je vse spolno umazano, nizko in grešno. Nikdar ne smemo pustiti iz vidika, da je spolnost bistven in važen del naše celotnosti in je spoznanje brez-pogojno vezano na resnico. Moder človek in dober vzgojitelj mora ravnati z resnico tako, kakor ravna priden in umen vrtnar s solncem. **Pravi vzgojitelj ne bo nikdar prikrival ali pokvarjal resnice.** — **Spolni pouk spada prvenstveno v družino roditeljev,** ker ga ti najlažje opravijo. — Pozabiti pa ne smemo da spolnega pouka ne smemo usiljevati, temveč mora slediti šele takrat, ko pride otrok sam pred nas s takim vprašanjem. Na svoja vprašanja pa mora mladostnik dobiti odgovor in razjasnitev, sicer si išče odgovora drugod. Izven roditeljskega kroga utežena radovednost rodi največkrat samo izkvarjenje. **Posledice napačne spolne vzgoje se kažejo kasneje v polteni domišljiji ter omajanem zaupanju.** Otrok se čuti užaljenega v svojem ponosu. Če bi otrok vedel, da je plod materinega telesa, da ga je mati nosila pod svojim srcem, da je zanj trpela, bi hvaležnost nedvomno obdarovala prosvetljenega otroka. Priložnosti za tovrstna pojasnila nam nudi življenje več ko dovolj, zlasti v pubertetni dobi, ko se pri deklicah pojavi čišča, pri dečkih pa nočni izliv. Mladostniki morajo biti tedaj poučeni. Odkrita neznost in

nežna spoštljivost do spolnega dogajanja naj nam bosta vodilni smernici. Jasen in stvaren pouk brez opolskosti pomirj razburljivo dogajanje v zorečem mladostniku. **Spolno poučevanje naj se vrši v momentu dejanske potrebe in v soglasju z vzgojnimi načeli.** Starešem brani sramež-

ljivost, da otroke pravilno pouče. Med materjo in hčerjo še gre, med sinom in očetom pa je stvar težja, ker se tu pojavlja prepad med staro in mlado generacijo. Vendar je izhod tudi tu, če starši tega sami ne zmorejo, **naj to stori vzgojitelj.** Pouk se da sicer nadomestiti s slovtvom, toda mrtva beseda ne zmora nadomestiti žive vzgoje. Samo znanje še ne zadostuje, vezano mora biti s krep-

stredstvi, zatirati pa moramo istočasno hlinjeno sramežljivost in odpravljati lakovernost. Koliko prevar in razočaranja bi bilo prilhranjenega če bi vse to vpoštevali.

Problem zase je skupno učenje na srednjih šolah in se ob njem mnogi spodtikajo. Zahteva po ločenem učenju mladostnikov in mladostnic je tako iz zdravstvenih kakor tudi šolskovzgojnih ozirov tež-

Duhovit izum!

Českemu inženjerju Paliku se je po dolgoletnih poskusih posrečilo iznajti postopek, ki povzroča vžajanje čokolade in s tem napravo malih luknjic v njej. Na ta način postane čokolada mnogo lažje prebavljiva, hitreje topljiva in mehka ter nudi večji in dalje trajajoč užitek. Patent za našo državo je kupila tvrdka Mirim, ki je nadelala tej čokoladi ime Strato. Dobite jo v vsaki boljši trgovini.

MIRIM kraljica čokolade

kim hotenjem, Spolni pouk mora obsegati tudi čustvo in močno voljo! Pripravljenost je v srčni omiki in čvrsto utrjeni volji. Nered v duševnosti povzroča nered tudi v telesnosti in obratno. Povdariti je iz duševnega in zdravniškega stališča potrebo zavesti, da zna mladostnik sebična čustva in samopašne nagone podrežati splošnosti. V svitu naravnostne spolne vzgoje bo prodrlo spoznanje, da je **spolnost sama po sebi dobra.**

Spolno življenje ni zgolj osebna ali zasebna zadeva, temveč življenjska zadeva z naravnim smotrom. Narava kaznuje sama spolno izživljanje in igračkaje, ki je kvarno tudi v zdravstvenem pogledu. Mladostnik je večji del sila domišljav in težje dostopen umskim razlogom. Dovzetan pa je za zunanje vplive zlasti glede časti.

Spolnost ne sme biti naslada brez obveznosti.

Pomilovanja vredne so mladostnice, ki izgubljajo svoje najboljše moči v pridobitnih podjetjih. Kosanje z moškimi je posnemanje moških. Vsakdo išče in cení to, česar sam nima. **Geslo ženske bodi: Ostani zvesta sebi in svojemu spolu ter ohrani priprostost in ženskost!** Sramežljivost je treba negovati z vsemi

ko rešljiva in tudi miselno ni utemeljena. V tej zahtevi tiči predsodek o nepotrebnosti spolne vzgoje. Predavatelj je krepko podčrtal dejstvo, da stopajo najvarneje v življenje oni mladostniki, ki so **bili spolno vzgojeni že v družini sami.** Spolni izprienci tega ali onega spola ne ogrožajo samo nasprotnega spola temveč predvsem istospolnike. Pri vzgoji o spolnosti ne gre toliko za obliko, temveč predvsem za duha, ki naj te mladostnike vodi. Pogledi na problem spolne vzgoje so tako različni, da je svet danes razdeljen na dve polarno razdvojeni stališči. Bistvo vsega pa je ohranitev narodov, katerih podlaga je zdrava in čvrsta družina. S tem povdarmom je predavatelj zaključil svoja izvajanja, za katere je bil deležen topllega priznanja številnih hvaležnih navzočih poslušalcev.

Prj sicer snovno zanimivem predavanju pa bi z lahkoto in brez vsakršne škode lahko pogrešali gotove predavateljeve vpletljaje, ki menda ne spadajo v okvir teme in še manj nemara v okvir kulturnega poslanstva Ljudske univerze, pač pa morda v kakšno nabožno društvo. V slučaju ponovitve sličnih primerov bomo morali takšne zadevščine kritično obravnavati.

Novice z Museskega polja

Miklavž sokolski deci. V ponedeljek pop. je obiskal sokolski Miklavž ljutomersko sokolsko deco, ki jo je počastil z kepini darili.

Priložba. Čujemo, da so se naročniki dnevnikov območja pošte Šafarsko pritožili na pošto direkcijo radi zelo nered

nega dostavljanja dnevnikov. Radi tega se vrši sedaj preiskava, da dožene vročke tega zavlačevanja dostave.

Dramatski sokolski odsek, ki je v Ljutomeru odlično uspel s komedijo »Glavni dobitek«, bo z isto gostoval v Beltincih 12. t. m.

Spomnite se CMD!

Ekonomski tečaj Ljudske univerze

Zbiralci, lovci, nomadi, poljedelci — Najstarejše države — Naravno gospodarstvo, denar — Od suženjstva do fevdalizma

Že nekaj tednov je od tega, kar je priredila Ljudska univerza prvo predavanje v okvirju svojega ekonomskega tečaja, ki ima namen seznaniti poslušalce z gospodarskim razvojem v preteklosti ter s stanjem gospodarstva v sedanjosti. Doslej je bilo pet predavanj, v katerih so obdelali predavatelji zgodovinski del tečaja.

V prvem predavanju nas je seznanil g. prof. B. Stupčan z osnovnimi gospodarskimi pojmi in z gospodarskimi stopnjami, ki jih je prehodilo evropsko gospodarstvo do današnjega časa. Te stopnje so na kratko takole označene: zbiralci (sadežev in majhnih živali), lovci (nižja in višja stopnja), nomadi in poljedelci. Poljedelstvo se javlja v treh oblikah: motikarstvo, pluzno gospodarstvo in vrtnarstvo (Kitajska in Japonska). Poslednja stopnja je strojno gospodarstvo, ki ga označuje uporaba strojev in znanstvenih izsledkov. Toda nobena teh gospodarskih stopenj ni izginila brez sledu, marveč je vsaka izmed njih

zavzela podrejeno vlogo in je s svojimi pridobitvami oplodila nastajajočo gospodarsko stopnjo.

Vsaka gospodarska stopnja pa je imela svojo družabno obliko. Zbiralci in nižji lovci niso poznali države, temveč so živeli v zajednicah, ki jih imenuje današnja znanost krđela (horde). Pozneje se javljajo višje družabne oblike kakor rod (gens), pleme, bratstvo, plemenska zveza in država. Država nastane šele na gospodarski stopnji poljedelstva. Zbiralci in lovci iz lastne sile ne morejo osnovati države. Običajno je nastala država na ta način, da so bojevita nomadska plemena podvrgla miroljubno kmetsko prebivalstvo. Najstarejše države imenujemo potamijske (rečne) države, ker se pojavijo v starem svetu ob velikih rekah (Nil, Eufrat in Tigris, Ganges, Jancekiang). Že najstarejše države imajo tudi važno gospodarsko vlogo. Velika dela namakanja in osuševanja v Egiptu in Mezopotamiji si ne moremo zamisliti brez državne organizacije. V zvezi z nastankom države

je tudi ostra stanovska delitev, uvedba pisave, razvoj trgovine in pozneje uvedba denarja. Najstarejše kulturne države se nahajajo na stopnji naravnega gospodarstva, čeprav plemenite kovine že igrajo vlogo najbolj priljubljenega menjalnega sredstva. Denar v našem smislu besede se javlja šele v 7. st. pred Kr. v Lidiji in takoj za tem v Grčiji.

V drugem predavanju je zgoščeno zajel g. prof. F. Baš antično gospodarstvo. V tem gospodarstvu je **slonelo vse produktivno delo na sužnjih,** ki so jih uporabljali najprej le za hišne, manjvredne posle, dočim so jih postopoma zaposlili vse povsod. Ko se je polagoma razvila zamenjava blaga in, **ko so začeli kovati denar,** tedaj so potisnili podjetniki in lastniki sužnjev majhna gospodarstva čisto ob stran. To je privedlo do raznih socialnih bojev in kriz. Bili so potrebni ukrepi. V Sparti je Likurg uzakonil ponovno delitev zemlje, odstranitev denarja, strogo urejeno telesno življenje. To vse pa zato, da bi bili Spartanci usposobljeni za obvladanje celega Peloponeza. **Tudi v Atenah je prišlo do reforme.** Izvedel jih je Solon, ki je imel nalogo, napraviti z zakonskimi odredbamj mir med plemstvom in narodom. Silovitj pa so bili boji zlasti v rimskem imperiju, tu

sta morala kapitulirati mali kmet in obrtnik. Veleposestniki so si prilastili zemljo in so ustvarili latifundije (ogromna posestva), ki so jih obdelovali sužnji. Mali kmet in obrtnik sta postala nemaniča in brezposelneža. Iz dneva v dan sta množila vrste proletariata v Rimu, kjer so dajali oblastniki »panem et circenses«.

Delo, ki je slonelo na sužnjih, ni v tehnik prav nič napredovalo. Podjetnik, ki je hotel večjo proizvodnjo, je samo povečal število sužnjev, ki jih je dobival imperij z vojnami. Rim je osvojene province strahovito izžemal, tako da je začela gospodarska moč vsaktere izmed njih kaj kmalu pešati. V zvezi s propadanjem provinc pa sta korakoma nazadovala tudi gospodarstvo in kultura rimskega imperija. Velika posestva so postala nerentabilna. Tato so latifundije razdelili in podelili manjše parcele v najem tako zvanim kolonom. Toda Rima ni mogla rešiti ta široka reforma, kajti delo s sužnji je bilo nemogoče, delo kot tako pa je bilo moralno ožigosano, čeprav so ga opravljali odslej svobodnjaki. Gospodarsko in kulturno razrvan rimski imperij so Germani z lahkoto uničili in osnovali na temelju njegovih kolonatov nov družabni red — fevdalizem. (Dalje.)

V kraljestvu žene

Kitajka

Na Daljnem vzhodu divja razbesnela vojna vihra med dvema najštevilnejšima narodoma rumene rase, med Japonci in Kitajci. Kitajsko ženo je zadelo veliko zlo. V vojnem ozemlju, katerega področje postaja iz dneva v dan vedno razsežnejše, je nastopila pot begunstva. — Moški svet je pod orožjem, mnoge žene so se umaknile z veliko kopico otrok iz »ognjenega« ozemlja, v kolikor jim je to uspelo in v kolikor jih vojni zublji medtem še niso pogoltnili z otroci vred.

Ob izbruhu sovražnosti med Japonci in Kitajci je zavladalo veliko zanimanje za tamkajšnje razmere, zlasti za Kitajsko. Če pogledamo nekaj desetletij nazaj v zgodovino Kitajske, se lahko prepričamo, da kitajski narod danes ni več neorganizirana masa ljudi, kakor si jo običajno predstavlja povprečno misleči človek, ampak je bil zlasti v zadnjih letih izvršen velik korak naprej. V sodobni Kitajski igra žena veliko vlogo. Če govorimo danes o kitajski ženi, tedaj moramo razločevati dvoje vrst žena in sicer žene kulihev ter žene takozvanega srednjega stanu, to je trgovskega in uradniškega.

Položaj kuliheve žene je danes težak in mučepoln. To so one žene, ki ne uživajo prav nobenih pravic in ki so res sužnje v pravem pomenu besede. Med kuljiškimi družinami je še danes v modi prodaja deklet, ki jih starši za gotov denar oddajo bogatejšim slojem, da si s tem izboljšajo svoje gnotne stanje. Za spoznanje boljše žive žene tamkajšnjih poljedelcev, ki imajo vsaj lastno streho, pod katero stanujejo.

Za kitajske prilike uživa pač najboljši položaj žena srednjega stanu. Te žene so se v zadnjih desetletjih precej emancipirale. Ustanovile so si svoja društva in organizacije, obiskujejo gledališča, koncerte in kinogledališča. Zborovanja in sestanki ženskih organizacij so tam na dnevnem redu. Kitajska žena hrepeni po izobrazbi in obiskuje v novejši dobi številne kandidatke srednje in visoke šole. Poleg kitajskega jezika se uče še angleščine. Kljub zapadni kulturi, ki prodira v te pokrajine, je ostal kitajski ženski rod zvest svojih tradiciji v pogledu oblačila. Najljubša obleka Kitajke je še vedno pisani kimono, ki si ga okusno ovije okrog svojega telesa. Kljub modernizmu, ki objema sodobno Kitajsko, imajo pri poroki svojih hčera starši prvo in glavno besedo. Kitajka, ki se poroči, se mora brezpogojno pokoriti svojim staršem.

Ob izbruhu sedanjih sovražnosti med Kitajsko in Japonsko je organizirala žena maršala Čangkajška poseben bolničarski tečaj in je ta tečaj doslej z uspehom absolvirala že nad 400 bolniških strežnic, ki so bile takoj poslana na fronto.

Emancipacija kitajske žene je na pohodu. Njen tempo pa pospešuje Čangkajškova žena, ki stoji na čelu vsega kitajskega ženskega pokreta in ki odpira v Kitajsko pot vplivu zapadne kulture. Ukaželnost in hrepenenje kitajske žene po izobrazbi ji pri tem njenem delu prav pridno pomagajo izvrševati zgodovinsko misijo emancipacije sodobne kitajske žene.

Štedljivost.

Špela: »Kako ti ugaja tvoja nova gospodinja?«

Franca: »Tako, še precej dobro; samo preveč štedljiva je. Pomisli, letošnjo zimo bo prebila v Opatiji, kjer je bolj toplo kakor pri nas, samo da si doma prihrani kurjave.«

Domači razgledi

Poskus napada na bana dr. Natlačena in širjenje letakov pred sodiščem

Pred velikim kazenskim senatom okrožnega sodišča v Novem mestu so se včeraj zagovarjali posestnik Franc Bulc z Mirne, Ludvik Orizek iz Hruševja v Italiji, stanujoč v Stični ter usnar in posestnik z Mirne Engelbert Strah. Prva dva sta bila v zaporu okrožnega sodišča, odkar je bila dvignjena proti njima obtožba, ki očita Francu Bulcu, da je lani v decembru na Mirni pripravil usmrtilcev oblastnega organa, bana dravske banovine dr. Marka Natlačena s tem, da je nagovarjal Ogrizka Ludvika in Straha Engelberta, naj v št. Rupertu zažgata dinamit na oknu hiše, kjer se bo ban mudil ali pa napadeta njegov avtomobil s kamenjem ali kakorkoli, ko bo vozil skozi Mirno. Ogrizek in Strah naj bi bila vedela, da se pripravlja po Bulcu to zločinstvo, pa nista o tem pravočasno obvestila državne oblasti.

Drugo obtožbo je dvignil proti Bulcu in Ogrizku zasebni tožilec Jakob Širaj,

župnik na Mirni. Ta obtožba očita Bulcu in Ogrizku, da sta lani v noči od 23. na 24. oktobra širila po vaseh Sv. Helena, Volčje njive in Mirna letake grde vsebine, v katerih se očitajo župniku razna nečedna dejanja. S tem sta škodovala nje gove časti, dobremu imenu in gospodarskemu kreditu. Pri obravnavi je obtoženi Ogrizek izpovedal, da ni šlo za nameravano usmrtilcev bana, temveč so ga hoteli zgolj prestrašiti, torej za nedolžno demonstracijo.

Drugi obtoženec Ogrizek je pri razpravi izpovedal, da ni takrat mislil, da bi šlo za namen usmrtilcev bana, temveč zgolj za demonstracijo, in sicer s kamenjem, »da bi si ban zapomnil, kdaj je bil na Dolenjskem«. O dinamitu so govorili, vendar ga pa sploh ne pozna natančneje in ne ve, kako se z njim ravna. Tudi ni vedel, da je stvar tako kazniva, molčal pa je, ker je bil tedaj v službi pri Bulcu. Tretji obtoženec Strah je dejal, da je kri-

tičnega dne v neki gostilni od daleč čim od nekega dinamita in od nekega ognja ter da mu je Ogrizek dejal »Ti pa kamejnja naberi!«. Da predsednikovo vprašanje, kdo mu je rekel, naj Bulca naznani, je Strah odgovoril »Ogrizek«. Glede letakov je Bulc pri razpravi izpovedal, da jih ni trosil, ker ni imel interesa v obliki letakov blatiiti župnika in da župnik itak ni kandidiral pri volitvah, torej ni imelo pomena.

Oproščeni

Potem ko so bile zaslišane še nekatere priče je predsednik senata razglasil sodbo, ki se glasi: Franc Bulc, Ludvik Ogrizek in Engelbert Strah se oproste. Prav tako se Bulc in Ogrizek oprostita tudi obtožbe glede trošenja letakov proti župniku. Stroške obravnave nosi državna blagajna, stroške zasebne obtožbe pa nosi zasebni tožilec župnik Širaj.

Spaetna gibanje

Nacionalna liga se bo povečala na 12 klubov!

Kakor smo že poročali, se je vršil v nedeljo v Beogradu redni letni občni zbor Jugoslovenskega nogometnega saveza. Osma točka dnevnega reda je bila povečanje števila klubov nacionalne lige. Z večino glasov je bil sprejet predlog skopljškega nogometnega podsaveza, ki se glasi:

Deseto plasirani klub iz lige igra kvalifikacijsko tekmo s prvakom vseh treh zon. Prvo zono tvorijo podsavezi Zagreb, Ljubljana in Banjaluka, drugo zono Osijek, Novi Sad, Subotica, Petrovgrad in Beograd, tretjo pa Cetinje, Sarajevo, Split, Kragujevac, Niš in Skopje. Prvaki dveh zon prideta v ligo kot 11. in 12. klub, dočim mora ligin deseti klub igrati dve kvalifikacijski tekmi s prvakom one zone, kamor spada. Tekme se igrajo po dvojnem cup-sistemu. Vsako leto izpade iz lige avtomatično dvanajsto plasirani ligin klub, 11. plasirani klub pa igra z drugim finalistom iz dosedanjega kvalifikacijskega tekmovanja.

Po navedenem načrtu je možno, da pride prihodnje leto v nacionalno ligo prvak Ljubljanskega nogometnega podsaveza, ki bo skoro gotovo SK Železničar ali ISSK Maribor. Prvak LNP bo moral namreč igrati kvalifikacijske tekme za vstop v ligo s prvakom Zagrebškega podsaveza in s prvakom Banjaluke. Že ob priliki letošnjega kvalifikacijskega tekmovanja smo mogli ugotoviti, da banjaluški in zagrebški prvorazredni sport ni na takšni višini, da ne bi imeli mariborski klubi izgledov, da si priborijo prvenstvo zone. Prihodnje leto je torej dana možnost, da sodeluje zastopnik mariborskega nogometa v nacionalni ligi, tako ugodna, kakor še nikdar prej. Če bi se dolgoletna želja mariborskega sportnega občinstva zares uresničila, potem se bo zanimanje za nogometni sport v Mariboru zelo dvignilo. Seveda bo moralo prvenstvo ljubljanskega nogometnega podsaveza najprej priromati v Maribor. To pa najbrže ne bo pretežko. ISSK Maribor bo moral že 6. marca odigrati svojo prvo kvalifikacijsko tekmo za vstop v slovensko ligo, in sicer proti celjskim At-

letikom. Izida tega tekmovanja ni težko uganiti in se bosta naposled za prvenstvo LNP borila predvsem SK Železničar in ISSK Maribor.

Otvoritev smučke šole za skoke in plete v Planici.

15. dec. prične v Planici 3. letnik naše prve sportne šole, šole Udruženja smučarjev v Planici. Kakor prejšnja leta, bo ta šola tudi letošnjo zimo brezplačno na razpolago vsem in vsakomur. Namenjena je mladini osnovnih šol in vsem sportnikom. Za sedaj bosta oskrbovani mali skakalnici za 15 in 25 m, za Božič pa, ako bo dopuščal sneg, tudi obe večji za 45 in 65 m. Veliko smučko skakalnice za 106 m bomo pripravili šele od druge polovice januarja dalje, ako bodo vremenske in snežne prilike povoljne. — Udeležba v smučki skakalni šoli je vezana na pogoji, da podpiše vsakdo prijavnico v pisarni šole. Vsak udeleženec je zavarovan pri Banki Slaviji v Ljubljani za slučaj nezgode za Din 30.— dnevne odškodnine skozi 150 dni, za Din 50.000.— v slučaju smrtne nezgode in Din 100.000.— v slučaju trajne invalidnosti. Vodstvo šole je poverjeno tudi letos Albinu Novšku, v pomoč pa mu je dodeljen Fr. Pribovšek. Tekom tedna bodo prvenstveno imeli prednost učenci osnovnih šol in na udeleženci tečajev, dočim so nedelje in prazniki namenjeni predvsem sportnikom za trening.

Šaštani

Društvo »Šola in dom«. V četrtek zvečer se je vršil v risalnici tukajšnje meščanske šole redni občni zbor pred tremi leti ustanovljenega društva »Šola in dom«. Tudi topot se je v risalnici zbralo lepo število staršev, ki so z velikim zanimanjem in zadovoljstvom spremljali poročila odbora in predavanja. Občni zbor je vodil višji sodni oficial g. Oblak. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: Predsednik g. Kosi, podpredsednik gosp. Kompan, tajnica ga. Skorbecky-Ille, blagajnica gđč. Strausova, odbornika ga.

Šmigovčeva in ravnatelj Hribernik.

Osebnost. Strokovni učitelj gosp. Lekše Jože je premeščen iz Šoštanja na meščansko šolo v Vojnik v svojstvu vršilca dolžnosti ravnatelja. — Na tukajšnji železniški postaji je dodeljen gosp. Janez Šušteršič, prometnik iz Slovenske Bistrice.

Iz obmejnega št. Ilja

Motnje v obmejnem prometu. Avstrijske oblasti so prepovedale nositi meso iz Jugoslavije preko meje v Avstrijo. To svojo prepoved utemeljujejo Avstriji z izgovorom, češ da razsaja pri nas svinjaka, o čemer pa naši kmetje ničesar ne vedo.

Šentiljski Sokol je dostojno proslavil letošnji praznik ujedinjenja. Po službi božji je bila v Sokolskem domu svečana proslava, ki se je je udeležilo vse članstvo in številno občinstvo. Proslavo je otvoril br. starosta dr. Bačar. Po odsvirani himni je imel br. Roglič slavnostni nagovor, v katerem je orisal velik pomen tega dne za vse Jugoslovane. Sledile so ljubko izvedene deklamacije sokolskih naraščajnic in naraščajnikov, ki jih je zaključil tamburaški zbor.

Miklavž je bogato obdaril šentiljsko sokolsko deco. Na Miklavžev predvečer se je vršila v Sokolskem domu lepo uspela telovadna akademija članov in članic, ki so ob svojem strunnem nastopu pokazali svojo izvežbanost. Ob tej priliki je obdaroval Miklavž pridno obmejno sokolsko deco z obilnimi darovi. Praznovanje 1. decembra, telovadna akademija in Miklavžev večer so nam ponoven dokaz, da je naše obmejno sokolsko društvo kompaktno in agilno. Zdravo!

Študentske novice

Ljudska univerza. Jutri predava abs. slušatelj zagrebške umetniške akademije g. Maks Ka v čič o umetnosti ter nje odnosu do delavstva.

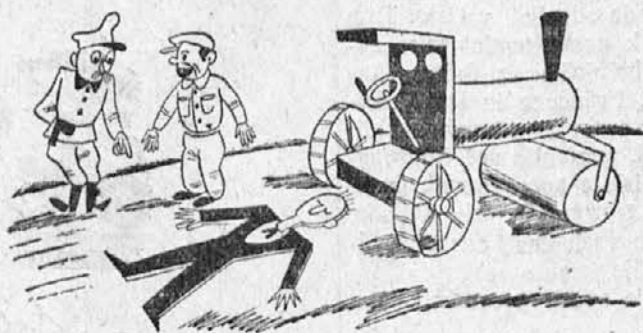
Gospodarske beležke

Ogromni dobički Trepče. Družba Trepče je v zadnjem poslovnem letu producirala 638.729 ton rude, iz katere je dobila 70.486 ton svinčenega koncentrata ter 69.853 ton cinkovega koncentrata. To je največja proizvodnja, odkar se rudnik eksploatira. Brutodobiček družbe je v preteklem letu narasel od 503.805 na 943.944 funtov šterlingov.

O možnostih trgovinskega konfliktu med Avstrijo in Jugoslavijo piše dunajski tednik »Die Börse«. Predmet spora je izvozna taksa na svinje, ki je bila povišana od 25 na 125 Din. Radi tega je v kratkem pričakovati trgovinskih pogajanj med obema državama, pri čemer bo morda prišlo do revizije dosedanje trgovinske pogodbe.

Ne pozabi naročnine!

Človek z dobrim srcem

»E, da. Videl sem ga, da spi na cesti.«
»Pa zakaj niste dali signala.«
»Smilil se mi je, če bi ga prebudil.«

(Iz »Ož. j.«)

Zdravstvo

Naša stanovanja pozimi. Ali naj bodo prostori, v katerih pozimi bivamo, delamo ali spimo toliko in toliko stopinj topli ali bolj topli ali bolj hladni, o tem so mnenja kaj različna. Ni čuda, saj je gotovo, da ima lahko prostor, v katerem se mnogo gibljemo, nižjo toplino (17—18° C) kot pa prostor, v katerem mirujemo, čitamo sede časopis ali poslušamo radio (18—20° C). Ni pa dovolj, da sodimo toplino kakega prostora po svojem osebnem občutju. Tu more pravilno mero, ki odgovarja zahtevam zdravja, povedati le toplomer. Toplomer obesimo v sobi, kakih 175 cm od tal. Pravilno bi bilo, da bi kurjenje prostorov uravnajali le po toplomeru. — V spalnici zdravega, odraslega človeka mora biti topline za 15—16° C. Soba, v kateri spe otroci ali bolniki, mora biti 18—20° C. Zelo važno je pozimi vprašanje zračenja. To ni tako enostavno. Malokatera gospodinja misli na to, da se segreti in porabljeni zrak zbira v sobi ob stropu. Če tedaj odpremo okno, se zgodi, da udari v sobo težak, vlažen zimski zrak, lahek pokvarjeni zrak pa ostane ob stropu in po kotih, namesto da bi ga spravili iz sobe. Če je tedaj kakorkoli mogoče, je treba pri zračenju napraviti prepih, pozimi za kakih 10 minut. Seveda ne sme med tem zračenjem biti nihče na prepihu. Če prepih ni mogoče napraviti, je treba pa skrbeti, da bo večkrat čez dan odprt samo gornji del okna. Nepravilno pa je, če puščamo pozimi v mrazu ali megli okna kar naprej odprta. Pri tem se stene preveč ohladijo in vlaga se prime ne le steh, temveč tudi pohištva, posteljnine in obleke, kar vse povzroča potem duh po plesnobi. Bivanje v takem stanovanju je nezdravo. Tudi pri kurjenju mnoge gospodinjice grešijo. Če hočejo sobo »prav pošteno« zakuriti, pa vsa okna nič koliko zapirajo. Potem se pa čudijo, da se soba nače in noče segreti. Ne vedo namreč, da se soba mnogo prej prijetno segreje, ako je v sobi dovolj svežega zraka.

Vnetje v grlu. Manj pomembna vnetja v grlu, nastala z avlo malenkostnih prehlajen, ozdravimo lahko že s tem-le preprostim sredstvom: Preden ležemo spat pomočimo večji kos platna, ki smo ga že prej zložili v obliko ovratnice, v hladno vodo. Platno toliko ožmemo, da ne kaplja več od njega, in si ga ovijemo okoli vratu. Nato ovijemo vrat z volneno krpo tako, da nikjer ne more zrak do mokrega platna. Ko zjutraj vstaneš, odloži to nočno oblogo, zdrigni vrat takoj s hladno vodo, nato pa ga ovij s toplim zavitkom. Dokler nadloga ne mine, skrbi, da do vratu ne pride mraz ali hladen prepih.

Mrzle noge. Občutek mraza v nogah je že sam po sebi neprijeten. Pa je tudi uvaževanja vreden, ker je le prepogosto v zvezi z obolenji oči, ušes, nosa in vratu. Tudi kronični glavobol pogosto preide, čim smo za stalno zboljšali toplino nog. Mrzlost nog nastane pač zaradi krčev, ki stiskajo mišičje onih žil, ki oskrbujejo prekrvitev nog. Ti krči so navadno živčne narave in je zaradi tega tudi pri lečenju potreben ozir na stanje živčevja. Priporočljivo je, da ljudje z mrzlimi nogami mnogo bos hodijo in noge sončijo. Dalje so priporočljive kopeli, pri katerih druge za drugim prestavljamo noge v toplo in mrzlo vodo. Nogavice in razne vložke v čevljih je treba čim pogosteje menjati. Obuvalo naj bo tako, da bo imel zrak čim bolj prost dostop do kože. Mrzle noge povzročajo, da človek ure dolgo ne more zvečer zaspati. Zato je treba, preden ležemo spat, noge močno pregibati, po potrebi jih tudi v topli vodi okopati. Še bolj je, če noge odrgnemo z mrzlo vodo in jih nato toliko časa masiramo, da dobimo občutek topline v nogah. S takim smotrnim obdelovanjem nog nadlego lahko učinkovito odpravimo.

Seme sončnic je važno zdravilo. V čaju umiri kri, zobjanje suhega semena je proti sluhšanju. Rušnje rade zobjejo seme in imajo dolge lase, zajci dobijo po njih mehko dlako, kure svetlo perje. Olje iz sončnic je dobra zabela in mazilo proti opeklinam. Moka in sončne rože so bile v navadi za boljše pecivo. Indijanci še danes pečejo iz semen dober kruh.

Zadnje telefonične vesti

Vodja čeških fašistov v konkurenci

PRAGA, 15. decembra. »Lidove Noviny« poročajo, da je neki praški odvetnik predlagal pri sodišču razglasitev konkurence nad imovino voditelja čeških fašistov Rudolfa Gajde. Gre za dolgove, ki jih ima Gajda pri nekaterih svojih bivših

pristaših. Tako je neki dr. Langer izročil Gajdi 20.000 Kč, ko mu je ta obljubil poselski mandat. Dr. Langer pa ni dobil nikakšnega mandata in je radi tega zahteval denar nazaj. Proti Gajdi teče še cela vrsta tožb.

95% volilne udeležbe pri ruskih volitvah

MOSKVA, 15. decembra. V smislu uradnega razglasa še ni dokončno znano število volilnih udeležencev, vendar cenijo na podlagi poročil udeležbo na okoli 95%.

Volitve v Moskvi so bile pretežno izvršene že v dopoldanskih urah, prav tako v vseh drugih večjih mestih.

Lonjsko polje pod vodo

ZAGREB, 15. decembra. Iz vseh krajev prihajajo poročila o usodnih poplavalih zlasti iz Siska, Karlovca, Sarajeva, Banjaluke in Bosanskega Broda, kjer so

moralj celo evakuirati prebivalstvo. Najhujše so prizadeti prebivalci Lonjskega polja, ki je vse pod vodo.

DELBOS KONFERIRA Z ZASTOPNIKOM MADŽ. ZUNANJEGA MINISTRA.

BUDIMPESTA, 15. decembra. Francoski zunanji minister Delbos je prispel danes zjutraj v Budimpešto. Na kolodvoru so ga pričakali zastopnik zunanjega ministra baron Gabor Apor, nadalje francoski poslanik ter poslaniki Jugoslavije, Romunije in Češkoslovaške. Delbos in Apor sta se podala v dvorno čakalnico, kjer sta se razgovarjala eno uro. Ob 7.2 je Delbos nadaljeval svojo vožnjo proti Pragi.

»POSVEČENA MIKADOVA OSEBA« SE NE SME OPRAVIČEVATI.

TOKIO, 15. decembra. V zvezi z noto predsednika Roosevelta, v kateri zahteva

radi potopitve topničarke »Panay« osebno telegrafično opravičilo mikada Hirohite, je bila sinoči v mikadovi palači konferenca vodilnih japonskih državnikov. Kakor se doznava, bo japonska vlada odklonila Rooseveltovo zahtevo, češ, da ne more Japonska dopustiti, da bi se posvečena mikadova oseba vpletala v politične zadeve.

JAPONSKI LETALCI SO SE ZMOTILI...

TOKIO, 15. decembra. Zunanji minister Hirota je odposlal tukajšnjemu ameriškega poslaniku odgovor na ameriško noto radi dogodkov ob Jangceju. V noti se navaja, da so japonski letalci radi slabega razgleda zamenjali ameriške in angleške

ladje s kitajskimi ladjami. Japonska vlada obžaluje potopitev topničarke »Panay« in treh parnikov Standard Oil Co. in človeške žrtve. Japonska upa, da ne bo s tem omajano prijateljsko razmerje med Tokiom in Washingtonom.

PROTEST ANGLEŠKE VLADE.

LONDON, 15. decembra. Reuter poroča: Angleška vlada je poslala v zvezi z dogodki ob Jangceju ostro protestno noto v Tokio.

IRSKA VLADA IMENOVALA SVOJA ZASTOPNIKA V RIMU IN BURGOSU.

DUBLIN, 15. decembra. V irskem parlamentu je De Valera potrdil, da je Irska svobodna republika imenovala svojega poslanika v Rimu in pripomnil, da ima Irska veliko vzrokov, da živi z Italijo v najlepšem sožitju. Z imenovanjem poslanika je Irska priznala aneksijo Abesinije po Italiji. Obenem je De Valera izjavil, da ne bo irska vlada prekinila svojih odnošajev z Valencijo, da se je pa odločila, da imenuje svojega zastopnika tudi pri burgoški vladi.

8 SMUČARSKIH UČITELJEV NASLO SMRT V SNEŽNEM PLAZU.

MILAN, 15. decembra. Ob prelazu Pardo je bilo 21 smučarskih učiteljev zaspanih po snežnem plazu. Osem jih je našlo smrt v snegu, dočim se je posrečilo 12 ponesrečencev rešiti. Enega iščejo.

Potem šele...

Jera: »Ti, Katra! Sinoči mi je mož zagrozil, da me ubije! Kaj praviš, ali bi ga tožila radi nevarne grožnje?«

Katra: »Beži, beži Jera! Ne bodi neumna! Kaj bi tožarila svojega moža radi samih besed. Počakaj vsaj, da se prepričaš, ako te res ubije; no, potem pa ga lahko tožiš v božjem imenu!«

Iz življenja in sveta

Kako je Henry Ford hotel končati svetovno vojno?

Redka in zanimiva zveza med dogodki! Minilo je komaj štiri in dvajset ur, odkar je neki ameriški časnik objavil, da pride Henry Fordova »mirovna ladja«, o kateri so pred dva in dvajsetimi leti v Ameriki in Skandinaviji toliko govorili, že drugič na dražbo, pa zvemo tole: Umrli je Mary Soldney, ki je zasnova fantastično in nesmiselno idejo »mirovnega potovanja« avtomobilskega kralja v Evropo, ječečo v sponah svetovne vojne.

V novembru 1915 — torej pred dva in dvajsetimi leti — izide v vodilnih ameriških časnikih nenavadno čudno in skoraj neverjetno se glaseče poročilo: Henry Ford se je odločil dvigniti iz strelskih jarkov milijone vojakov, ki so se bojevali na krvavih evropskih bojnih poljanah! Trpečemu svetu vrniti mir! Trezni Amerikanci so se temu načrtu hudomušno muzali. »Novo zvičajno reklamno sredstvo!« so zavpili industriji sprožni listi, »nikar naj vas ne premoči sleparija premetnega industrijca!«

»Sleparija?« vprašuje jezni Ford v prijateljskih listih, »tako plemenita in zgodovinsko važna zasnova — sleparija? No dobro, dokazal vam bom, da imam s svojim načrtom resne namene!«

Z »Oskarjem II.« v Oslo...
»Najel sem oceansko ladjo, »Oskar II.« ji je ime, mi pa ji bomo rekli »mirovna ladja«; vsi vodilni možje iz Amerike, velikani političnega, gospodarskega, denarnega, trgovinskega in državnoupravnega življenja, vplivni opravniki vseh velikih združb se bodo z menoj vkrcali na ladjo in se bodo odpeljali v Oslo. Tam bomo pripeljali k posvetovalni mizi znanje ministre bojujočih se držav, Angleže in Nemce, Francoze in Ruse, Avstrijce in Italijane ter jim bomo rekli: »Zdaj ste skupaj, pomenite se! Sporazumite se! Ko se boste sporazumeli, pa si podajte roke v spravo!« Celo Wilson, živo posebljenje vseh iluzij na predsedniškem stolu, se je temu smehljaj. »Opustite ta načrt,« je svaril avtomobilskega kralja.

Ideja, ki je vzklija v ženski glavi.
Zaman! Henryja Forda je njegova zamisel naravnost obsedla. Njegova? Ne, saj se je rodila v ženski glavi, v glavi

ameriške trgovčeve soproge Mary Soldney, verske zanesenjakinja, ki jo je navdajala najboljša volja, obenem pa tudi častitljivost, ki je v duhu že videla, kako jo častijo kot mirovnega angela, kot rešiteljico trpečega, razdvojenega človeštva in ki je znala pridobiti velikega organizatorja Forda. »Slišali boste še o meni«, se je Ford poslovil od nje. »Mirovni generalni štab«, kakor imenuje Mary Soldney v zanosu to odpravo, si postavi svoje »šotore« v hotelu Bildmore v New Yorku; od tu pošilja vabila vsem znanim osebnostim javnega življenja, naprosi papeža, naj pošlje na mirovno ladjo svojega zastopnika, vodje raznih veroizpovedi naj bi z omenjeno ladjo potovali v Oslo — dan na dan čakata Henry Ford in Mary Soldney na navdušene pritrdilne izjave, dobivata pa same — odpovedi.

Palme, angeli s pozavnami, samokresji...

Vsi pametni ljudje odpovedujejo, samo pacifisti obljublajo, da bodo prišli. Pacifisti raznih otenkov, tja do radikalnih socialistov, do Uptona Sinclairja. Ti elementi: zabuhani fanatiki, neozdravljivi utopisti, zamaknjeni verski zanesenjaki prevzamejo vso zadevo. Notranjost »mirovne ladje« okrasijo z mir osnanjajočimi golobi, palmami in z angeli, ki trobijo na pozavne, na krovu razobesijo bele zastave in transparente s kričečim napisom: »Dol z orožjem!« Ti ljudje hočejo imeti na ladji glavno besedo že prej, ko je odplula iz Hobokena, kar se je zgodilo začetkom decembra 1915. Pet in štiride-

set »odposlancev« vseh pacifističnih in marksistično nadahnenih ameriških organizacij pa da že nekaj ur po odhodu iz domovine neljubo presenečenemu Fordu nezaželjeno priliko spoznati njihovo složnost in soglasnost: ljudje, ki sami sebe smatrajo za dobrotnike, zmožne dati človeštvu mir, si pri teoretičnih sporih skočijo dobesedno v lase, tako da se ladijska kuhinja brani dajati jedilno posodo za njihova kosila...

Zagabilo se mu je.

Tekom tretjega dne, odkar je »mirovna ladja« odplula iz pristanišča, ima kapitan parnika »Lincolna«, ki vozi mimo »Oskarja«, lepo priliko opazovati na nadpalubju te »mirovne ladje« vzpodbuden pa vendarle tudi razburljiv prizor: moške se med seboj naskakujejo s samokresji in golimi noži v rokah. »Lincolnov« poveljnik misli, da gre za upor ladijskega moštva, naroči, naj »Oskarja« takoj vprašajo, ali naj mu pošlje pomoč. »Ni treba«, odgovori Henry Ford z zbadljivim zasmehom, saj so slavni prijatelji miru zaposleni samo s tem, da spravijo svoje različne nazore na skupen imenovalec.

Ta nastop in še ena prav tako zoprna prigoda po prihodu v Oslo, poveča v Henryju Fordu nevoljo nad »tolpo prismuknjencev«, kakor jih pozneje počasti v nekem newyorškem časniku. V norveškem glavnem mestu prepusti strahovito razburjene pacifiste njihovi usodi in se vrne samo s kapitanom in z ladijskim moštvom na isti »mirovni ladji« v Ame-

Šef — copatar

Sedaj lahko snamete svoje maske. Moja žena je odpotovala.

(Iz »Oš. i.«)

Mariborske in okoliške novice

Našim naročnikom!

Ponovno opozarjamo cenjene naročnike »Večernika«, posebno pa zamudnike, da še v tem mesecu poravnajo naročnino. S tem prihranijo upravi zamudno delo z opominj in olajšajo redno dostavo lista. Vse one, ki se ne bodo ozirale na to, najvljudneje opozarjamo, da bodo, ako ne bodo imeli izravnane naročnine do konca tega meseca, nadaljnje pošiljanje »Večernika« ukinitil.

UPRAVA »VEČERNIKA«.

Odpriča noč in dan so groba vrata. V Aškerčevi ulici 13 je izdihnila v 62. letu Lesjak Marija, trgovčeva soproga. V splošni bolnišnici pa so preminili: 72 letna zasebnica Ferik Antonija, Černuška Jožefa, 74 letna zasebnica, Šartel Adam 74 letni bivši posestnik, ter 17 letna zasebnica Weinhandl Hedvika. Preostalim žalujemo naše iskreno sočutje!

Letaki. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je danes dopoldne vršila kazenska razprava proti 27 letnemu občinskemu tajniku Viktorju Ludviku in 33 letnemu privatnemu uradniku Fr. Novaku, ki ju je državni tožilec obtožil, da sta dne 19. oktobra 1937 v Ljutomeru trosila letake, v katerih se ostro kritizira delovanje JRZ. Viktor Ludvik je bil obsojen na mesec dni zopora in 100 Din denarne kazni, Franc Novak pa na 2 meseca in 200 Din denarne kazni.

Vremenska napoved za jutri, v četrtek 16. t. m. Dunajska vremenska napoved za jutri v četrtek pravi: Mimogrede naraščanje visoke oblačnosti. V nižini oblačno in najbrže sneg.

Iz učiteljske službe. Upokojena je učiteljica ženskih ročnih del v Mariboru Ivana Brus.

Internacionalni kongres bombaža! Dne 26. januarja 1938 se vrši v Kairu mednarodni kongres producentov in kozumentov bombaža. Interesenti za ta važni kongres izvejo vse podrobnosti za potovanje pri »Putniku« Maribor.

Zadnji čas je, da se pripravite za božične izlete »Putnika« z luksuznimi-kurjenimi avtokari. Od 25. do 26. decembra. Ribnica na Poh. (Senjorjev dom) Din 45.—, Kanzelhöhe (Gerlitz) vključno vizum Din 180.—, Graz, vključno vizum 110.—. Prospekti, informacije in prijave pri Putniku Maribor - Celje - Ptuj.

Akcijski odbor za pomoč primorskim rojakom v Mariboru, Sodna 9 III, prosi rojake in rojakinje, da bi mu poklonili kakšen kos perila ali obleke, ki ga ne rabijo; prav pa bi prišel za najbednejše družine in rojake, ki nas prosijo pomoči. — Odbor.

SOKOLU - telovadnice

Podpore sprejema Posojilnica Narodni dom - leč. rač. gradbenega odseka

Društvo »Nanos« poziva svoje člane in rojake, kateri se zanimajo za državljanstvo, da takoj izkoristijo določbe za oprostitvev od plačila taks.

Celo leto služijo in strežejo svojim gostom. Milijone in milijone pozdravov, ko prihajajo in odhajajo gostje. Celo leto živijo v strahu, da se svojim gostom ne zamerijo. Vse noči na nogah: To so oni, ki bodo jutri, vsaj enkrat v letu svobodni, priredili svojo zabavo v dvorani Zadr. Gospodarske banke — spet za celo leto. Pričakujemo, da bo cenjeno občinstvo te revčke upoštevalo in jih v četrtek ob 21. uri polnoštevilno obiskalo.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Pri zrebanju 3. razreda, 35. kola, dne 14. decembra, so bili izžrebani sledeči dobitki:

- Din 200.000: 42122
- Din 60.000: 10343
- Din 50.000: 66042
- Din 12.000: 36913 76075 83442 84446
- Din 8000: 16937 34833 39445 52735 60797 65824 82615
- Din 5000: 15042 21138 24896 29220 32890 34459 40378 50593 67826 74544 90073
- Din 2000: 7722 21970 25833 27787 29313 40723 48239 51242 51817 52122 58188 59545 64657 65649 67429 71485 74855 76453 76685 77578 77711 92757 94476 95587.

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovavnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Drevi ob 18. uri bo v dvorani mestnega magistrata velika socialnopolitična

anketa, katere se bodo udeležili najbolj znani poborniki boja proti tuberkulozi. Anketa se bo bavila s perečim vprašanjem pobiranja tuberkuloze v Mariboru in okolici s posebnim ozirom na azilsko akcijo Protituberkulozne lige v Mariboru. Glavni referat je prevzel banovinski referent za tuberkulozo in primarij zdravilišča na Golniku, g. dr. Neubaer. — Predstoječa konferenca naj pokaže, da je tudi Maribor pripravljen, započeti energično in sistematično borbo proti najhujši zajedalki našega ljudstva. Pričakovati je radi tega, da se bodo te važne ankete udeležili vsi, ki jim je na srcu blagor ljudstva, zlasti učitelji, župani okoliških občin, duhovniki, zdravstveni činitelji itd.

Nove zimské dečve

obleke za dom in zimski sport, prinaša

TEKSTILANA BUDEFELDT

Gosposka 14

Obvestilo. V nedeljo dne 19. decembra ostanejo radi božičnih praznikov trgovine v mestu Mariboru odprte ves dan. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

O koncertu Akademskega pevskega zbora iz Ljubljane, ki priredi 18. t. m. ob 20. uri v unionski dvorani v Mariboru svoj koncert, piše kritika o ljubljanskem nastopu tole: ... Včerajšnji koncert je bil na taki višini, da je bil v tehničnem in muzikalnem pogledu brezhiben... Opozarjamo cenj. občinstvo, da se obe vstopnice v predprodaji pri Putniku na Grajskem trgu.

Natakarski ples

bo jutri 16. decembra ob 21. uri
v dvorani
Zadružne gospodarske banke

Mariborski kanarčkar zmagovalec v Zagrebu. Gospod Kenič Franc, poznani mariborski kanarčkar in preds. »Združenih gojiteljev malih živali v Mariboru« je pri tekmovalju s kanarčki vrvice (harcarju) zmagal na jesenskem zagrebškem zboru. Prekosil je druge kanarčkarje za 30 točk in je dosegel 339 točk. Njemu čestitamo, druge spodbujamo!

Razstavo kanarčkov vrvicev prirede »Združeni gojitelji malih živali v Mariboru« čez božične praznike v Unionu na Aleksandrovi cesti. Ocenjevanje kanarčkov je dne 19. t. m. v prostorih glasbene šole Drava v Narodnem domu.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Albaneževa in Königova lekarna.

O revmatizmu je predaval dne 14. t. m. na tukajšnji Ljudski univerzi zdravnik-specijalist dr. Leo Trauner iz Zagreba. Pojasnil je vzroke, znake, vrste in načine zdravljenja ter očuvalna sredstva teh splošno razširjenih obolenj. Po današnjem stanju vede je revmatizem le skupna označba različnih obolenj, ki povzročajo slične, značilne bolečine (trganje v udih itd.). Zdravljenje mora upoštevati vso konstitucijo obolelega, ki se sprovede najbolje v toplinah. Koperli pa tvorijo samo del splošne terapije, ki mora biti strogo individualna. Občinstvo je nagradilo predavatelja z aplavzom.

Schrollove šifone in posteljino

kvalitetno blago za perilo priporoča

TEKSTILANA BUDEFELDT

Gosposka 14

Za Božič na izlete s »Putnikom«. »Putnik« prireja za Božič dvodnevne izlete od 25. do 26. decembra z luksuznimi kurjenimi avtokari: Ribnica na Pohorju (Senjorjev dom) Din 45.—, Kanzelhöhe (Gerlitz), vključno vizum Din 180.—, Graz vključno vizum Din 110.—. Prospekti, informacije in takojšnje prijave pri »Putniku« Maribor-Celje-Ptuj.

Ljudska univerza v Mariboru. V petek 17. januarja ob 20. uri nas popelje g. ravnatelj Zor iz Ljubljane »Na pariško razstavo« in sicer na podlagi mnogih izbranih skioptičnih slik. — V ponedeljek 20. decembra: »Vzroki letalskih nesreč«. Predava docent g. ing. Kuhelj iz Ljubljane.

Skioptično predavanje. Opozarjamo ponovno na skioptično predavanje »Nazaj naravi«, g. Uroša Župančiča, ki se vrši danes ob 20. uri v dvorani Ljudske univerze.

Sprememba repertoarja. Opereta »Pod to goro zeleno« se ne vprizori jutri, 16. t. m. kakor je bilo prvotno objavljeno, ker je vojaška godba zadržana, ampak Šnuderlove »Lopovščine« za red D.

Polovljena vožnja za Beograd je odobrena vsem posetnikom izložbe živine in kunoov, ki se vrši od 16. do 21. decembra. Potrebne legitimacije in informacije dobite pri Putniku Maribor - Celje - Ptuj. **Rokomavljn ne mirujejo.** Brivski mojster Radivoj Pirc je prijavil policiji, da je danes ponoči neki zlikovec skušal vlomiti v njegovo brivnico v Cvetlični ulici 1. Storilec je najprej hotel s ponarejenim ključem odpreti vrata, pri čemer je ključavnico pokvaril. Ko se mu pa to ni posrečilo, je z nekimi železom skušal razbiti železno ograjo na glavnih vratih. Pri tem je bil najbrže prepaden. Sedaj ga iščejo.

Tudi jabolka.... Posestnik Franc Kostanjevič iz Stojncev pri Sv. Marku niže Ptujja j pripeljal včeraj v Maribor več zabojev jabolk, ki jih je danes nameraval prodati na trgu. Voz z zaboji jabolk je postavil na dvorišče neke gostilne v Vetrinjski ulici. Ko se je za nekaj časa odstranil, mu je doslej še neznan storilec odnesel več zabojev jabolk, tako da trpi precejšnjo škodo. Zadevo je prijavil policiji, ki sedaj išče tatu.

Zaprj je izvoz svinj. V lendavskem srezu se je pojavila svinjska bolezen sli navka in parkljevka in je zaprt uvoz ter izvoz svinj za ljutomerski srez. Prepo vedano je prevažati svinje preko Mure. Zaprt je promet s svinjskimi kožami. Radi boleznj in prepovedi uvoza in izvoza so precej oškodovani naši kmetje, ki so baš za praznike pripravili dobro rejene svinje.

Glavni dobitek

Diletantski odri so v svojem kratkem času obstoja, kakor tudi v skromni obsežnosti materiala, prav vidno že vcepili lepe uspehe na polju dramatike med podeželsko in okoliško ljudstvo, saj je njihov namen, plastično prikazati realno življenje današnjega časa v vseh podobah, izvirajočih iz preprostega ljudstva, poučiti in nuditi florkloristične elemente, ter razveseliti gledalca.

Nič manj uspešno od drugih okoliških odrov, so odigrali košaški Sokoli preteklo nedeljo komedijo v 3. dejanjih »Glavni dobitek«. Režija g. I. Hvalca, ki je podal od vseh najbolj prepričevalno vlogo Brvarja, je bila odlična. Gdč. Štefka Križajeva se je v vlogi Matilde proti koncu vse bolj vživela v svojo vlogo. Pri zori Marice in Branka, podani po gdč. Dori Dušanovi in g. Francu Heričku, so premalo blažilno vplivali na gledalca. G. M. Kerna je podal vlogo bančnega ravnatelja sicer dovolj oblastno, nikakor pa ni pristojala njegovi vlogi pre tirana mladostna maska. Četvorica, Marjeta, gdč. Fürstove, Kocijančič, g. F. Lipka, Agata gdč. Ziberne in Kristof g. J. Goloba, se je dobro odrezala. Lik Hučke je podala gdč. Žvačeva doživljeno. — Kljub neprimernemu popoldanskemu času, je publika dvorano zasedla in z zanimanjem sledila izvajanju marljivih diletantov. — ik.

Kulturne beležke

Nov mesečnik Združenja gledaliških igralcev »Mi i Vi«. O Božiču izide iz tiska prva številka »Mi i Vi«, revije za scensko kulturo, ki jo izdaja Združenje gled. igralcev kraljevine Jugoslavije. Novi mesečnik bo v začetku izhajal enkrat mesečno in bo prinašal poleg strokovnih člankov o gledališki umetnosti tudi zabavno gradivo za tiste brave, ki si ga želijo. Revija bo bogato ilustrirana z raznimi uspešnimi inscenacijami, maketami, načrti kostumov (v barvah), slikami umetnikov in umetnic, karikaturnimi itd. iz vseh naših gledališč in tudi iz inozemstva. List bo skušal biti ogledalo našega gledališkega življenja, prinašal bo svobodne diskusije o vseh vprašanjih glasbene, dramske in plesne umetnosti, sistematično pomagal delu in razvoju naših gledališč in vstvarjal tesnejši kontakt med odrom in gledalci, med umetniki in občinstvom. Revijo uredujeta R. Pregarc in N. Jovanovič.

WRIGLEY
čistaj: rigli
guma za žvečenje
PO VSAKI JEDI IN CIGARETI
Zavitki po Din 1.— in 2.—

Kino
Union kino. Pater Vojteh, prekrasno veledelo z Bolf Wanka, Jirina Stepničkova. Film kot Župnik Kirchteldski.

Narodna gledališče

Sreda, 15. decembra ob 20. uri: »Lopovščine«. Red B.
Četrtek, 16. decembra ob 20. uri: »Lopovščine«. Red D.
Petek, 17. decembra: Zaprto.
Sobota, 18. decembra. ob 20. uri: »Pod to goro zeleno«. Red A.

»Noč v Kairu« je naslov prihodnji operetni predstavi, ki jo študira Mariborsko gledališče. Moderna, izvrstna opereta skladatelja J. Gilberta, ki je imel že pred vojno velik uspeh s svojimi skladbami.

O tem in onem

Ves ženski svet obsoja vdovo Rudolfa Valentina

Vdova slavnega in za ženski svet še danes nepozabljenega filmskega zvezdnika Rudolfa Valentina Jeana Acker je po smrti svojega moža, ki ga je oboževal ves ženski svet, do zadnjega časa sodelovala pri filmu in se s tem preživljala. Njena žalost po prerano umrlem možu je bila tolika, da je več let romala dan za dnem na njegov grob in donajala vedno svežega cvetja. Kakor strela iz neba se je v ženskem svetu raznesla vest, da se namerava lepa vdova Jeana poročiti z nekim veleposestnikom ter se skupno z njim umakniti v zatišje. V klubu »Častilk Rudolfa Valentina« je završalo. Obsodile so vdovo in jo obdolžile, da je s tem svojim nepremišljenim korakom onečastila spomin nepozabnega filmskega zvezdnika. Žene iz vseh delov sveta menijo, da bi lepa Jeana ne smela po smrti tako slavnega in toli oboževanega moža, pripadati prav nobenemu drugemu moškemu in bi morala svojemu Rudolfu ostati zvesta tudi po njegovi smrti — do groba.

Stara ljubezen ne zarjavi

Pred 37 leti, 1900. leta, se je zaročila mlada 21 letna kontesa Arco Zinneberg z anškim majorjem Rolфом Harding-Petom. Vendar pa do poroke ni prišlo, ker se je morala poročiti mlada kontesa z nemškim poslanikom v Londonu. To je bil zadnji nemški poslanik v Londonu pred svetovno vojno. Tako je iz mlade kontese postala kneginja Mechtilda Lichnowski. Kljub vsem težavam pa njena prva ljubezen ni ugasnila. Soprog ji je umrl in kneginja Mechtilda Lichnowski, ki steje danes že 58 let se je pred kratkim po 37 letih poročila s svojim prvim zaročencem majorjem, ki pa je zapustil vojaško službo, Rolфом Harding-Petom.

Domače izpraševanje lekcije

»Povej mi, kakšne so meje azijskih držav.«
»Atek, gospod učitelj je dejal, da bomo Azijo preskočili, ker se ne ve, kakšne so tam meje.«

Razno

POKROMANJE, PONIKLOVANJE
wsake vrste, dobro in poceni izvršuje »Ruda« Maribor, Trstenjakova 5. 7160

OSRAM ŽARNICE
SO NAJ BOLJE
RADIO STARKEL
MARIBOR, TRG SVOBODE 6.

PRILožNOSTNI NAKUP BRILJANTOV.
Anton Kiffmann, Aleksandrova cesta 11. 7040

RAVNANJE Z LUMINEKSOM
barvanje las, trajne kodre, manikura. Zmerne cene. Salon Tautz, Maribor. 7009

Kupim

KUPIM »SINGER«
pogrezljiv stroj. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Placem takoj«. 7292

Prodaj

BUČNO OLJE IN MAK
dobite poceni Taborska ulica 7, tovarna bučnega olja. 7248

Naprodaj

od 5 litrov naprej zelo dobro staro vino liter po **din 6⁵⁰**
Posoda naj se odda v Aškercjevi ulici 22, pritličje 7298

NAPRODAJ SPALNICA
lepa, moderna kuhinjska opra va, jedilnica, po zelo nizki ceni. Mizarstvo Aloiz Verzel, Vojašniški trg 2. 7293

KANARČKI
lepo božično darilo. Na prodaj. Gregorčičeva 8-I. 7291

LEPA SPALNICA
in tudi 6517

KMEČKA SOBA
ceno na prodaj. Iz prijaznosti na vpogled v tovarni pohištva POTOČNIK, Vinarska ulica.

Sobo odda

Oddam lepo **OPREMLJENO SOBO**
s posebnim vhodom s 1. januarjem 38. Maistrova 18-I, vrata 6. 7290

PRAZNO SOBO
oddam. Tezno, Prešernova 5. 7287

SOBO
z 2 posteljama poceni oddam Splavarska 6. 7275

SOBO
s separiranim vhodom, z eno ali dvema posteljama, oddam v bližini frančiškanske cerkve. — Ponudbe na upravo »Večernika« pod »2453«. 7200

Stanovanje

Sprejem gospoda kot **SOSTANOVALCA**
Vrbanova 4, vrata 1. 7299

DVOSOBNO STANOVANJE
oddam. Koroška c. 27. 7294

Službo dobi

SPREJMEM RAZNAŠALCA KRUHA.
ki zna že nekaj delati v pekarni. Pekarna Limbuš. 7192

TIHEGA DRUZABNIKA(CO)
z Din 5000.— gotovine sprejem v dobro idočo obrtno podjetje. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod »5000«. 7289

DEKLE

inteligentno, verzirano v vsem gospodinjstvu, kuhanju, deloma v šivanju in negi dojenčka se sprejme k dvočlanski družini. Naslov v upravi lista. 7288

Širite »Večernik«

Varovalke za ušesa, triko perilo, smučarske drese, puloverje, zimске sukne itd. nudi v veliki izbiri ugodno
Konfekcija JAKOB LAH
Glavni trg 2

Marenberške novice

Karambol. Te dni je vozil v smeri iz Maribora proti Marenbergu šofer gosp. Edvard Šolc. V Sp. Vižingi pa je razkladal Vrenčurjev hlapec Kelner Jože hlode. Pustil je konje skoraj preko ceste, po kateri je privozil šofer. Ker je bilo blizu ovinka, je bil karambol neizogiben. Šofer je naglo zavrl avto in krenil na levo, pri tem pa je zadel v konja in ga občutno poškodoval. Tudi avto je pokvarjen, vendar je lahko nadaljeval pot do Marenberga.

Avstrijci so prepovedali uvoz mesa in mleka v obmejnem prometu, ker se je baje po njihovih poročilih pojavila pri nas sliavka.

Otvoritev kmetijske nadaljevalne šole. V nedeljo so otvorili kmetijsko nadaljevalno šolo. Voditelj šole je šolski upravi-

telj g. Tomazič, kot predavatelj učitelj Kolar Vilko, sreski kmetijski referent Martelanc in upravitelj iz Tehar Gosar.

Mladinski koncert. V nedeljo popoldne se je vršil v nabito polni Brudermanovi dvorani krasno uspeli koncert tuk. mladinskega pevskega zbora pod vodstvom šol. upravitelja Tomaziča. Spored je obsegal 18 pesmic. Mnogo pesmic so morali pevci ponavljati. Mladim pevcem in njihovemu pevovodji, g. Tomaziču naše iskrene čestitke.

Iz Čakoveca

Smrtna kosa. V 79. letu svoje dobe je preminil vpokojeni višji železniški inšpektor Dragutin Kotzig, oče novinarja Dragana Kotziga. Žalujočim preostalim naše iskreno sočutje.

Globoko potrti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nehalo biti srce naše ljubljene mame in babice, gospe

Antonije Ferk, roj. Lorber

Pogreb blage pokojnice bo v četrtek, 16. decembra ob pol 15. uri iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, 17. decembra ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

Maribor, dne 15. decembra 1937.

Žalujoče rodbine:
Plahuta, Zavernik in Ferk.

Pozor Božič pride!

Največja izbira v

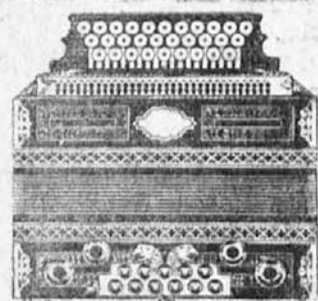
kinoparaticih

(domači kino)

Vse velikosti in modeli
Foto-aparati vseh svetovnih znamk!
Sedaj specijalni popust!

● Na razpolago brezplačni katalogi

odd. Kino-Foto, Ivan Pečar, Gosposka 11

Prva jugoslov. izdel. harmonik

V. Simonič

otvarja z 15. decembrom v Mariboru, Taborska 20 svojo poslovalnico. Popravila in uglaševanja harmonik se sprejemajo.

Najmodernejša izdelava
Čisto priprosto ravnanje
Nenadkriljivi zvok
Dovršena konstrukcija

SIERA Radio

Prodajamo za takojšnjo in tudi dolgoročno odplačilo. Glavno zastopstvo za Drav. ban. Bruno Klemenčič, Ljubljana, Miklošičeva c. 30
V Mariboru: Informacije in pregledi AVUGUST JUVANČIČ, Slovenska ulica 13

Izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov, žganjarna

Jakob Perhavec, Maribor

Gosposka ulica 9

Telefon 25-80

Rum, konjak, slivovka, brinjevec, droženka, in klevovača. — Specijaliteta: Grenčak in

Na debelo

uermut

Na drobno

Skrivnosti

92

»Saj res,« je rekel Leon in ga ostro pogledal, »ko sva se sinoči ločila, še niste imeli te obleke.«

Everard se je skušal nasmehnuti in prijel Leona za roko ter jo krepko stisnil.

»Leon,« mu je dejal tiho, »govoriti moram s teboj.«

»Kdaj?«

»Tako.«

»Kaj se je zgodilo?«

»Pojdi, pojdi z menoj!«

Hotela sta oditi, a Blanka je zadržala Everarda.

»Oče, saj ste komaj prišli,« mu je rekla ljubeče, »in zdaj hočete zopet oditi?«

»Samo za trenutke,« je odgovoril Everard.

»Ah, to ni lepo!«

»Ne bodi huda, Blanka. Ko bi ti vedela, kako zelo te ljubim... Kako mi je dobro pri tebi...«

»In vendar odhajate!«

»Moram Blanka moram. Objemi me še enkrat z vsem svojim srcem, z vso svojo dušo. Objemi me in se spominjaj tega trenutka, kakor če bi se nikoli več ne videla... kakor da je to tvoj zadnji objem in poljub!«

»Zakaj govorite tako?« ga je vprašala prestrašena Blanka. »Sedaj se ne ločiva nikoli več, kaj ne?«

»Ne, nikoli več!«

Objel je Blanko, jo stisnil na svoje srce in jo iskreno poljubil na čisto čelo. Potem je naglo odšel z Leonom.

VIII. Očetova bolešt.

Ko sta hodila nekaj časa po ulici, se je Everard ustavil in se obrnil k Leonu.

»Leon,« mu je dejal s pobitimi in rahlo trepetajočim glasom, »Leon, izgubljen sem!«

»Kako izgubljen?« je vprašal mladenič.

»Nocoj sem ubil človeka.«

»Vi?« je vzkliknil Leon.

»Bil sem blazen, kakor brez glave. In zopet sem postal zločinec, kar sem bil prej.«

»Kako ste nesrečni, Everard!«

»Nekoč si mi rekel, da je nebo iz usmiljenja storilo čudež, da me reši; res je, bil sem rešen, pred menoj je zopet bila pot, po kateri bi lahko prišel v pošteno življenje. Lahko bi vse popravil, z delom in častnim življenjem bi izbrisal vso svojo sramotno preteklost. Nesreča pa je

hotela, da sem zopet pomočil roke v človeško kri!«

»Ali ne boste bežali?«

Everard je obupno zamahnil z roko. »Bežati!« je dejal mračno. »Ali nisi opazil, kako je blede in slabotna? Silila se je, da bi se smehljala, ker me hoče potolažiti in razveseliti, a predobro jo poznam. Ko sem je videl tako, mi je prišla blazna misel.«

»Katera?«

»Še včeraj bi dal življenje za njeno zdravje, danes pa prosim samo Boga, naj umre pred menoj.«

»Zakaj to?«

»Ah, če bi Blanka umrla danes, bi ji vsaj ne bilo treba doživeti te sramote, da jo bodo imenovali morilčevo hčer.«

Po teh besedah, ki jih je Everard izgovoril z največjo očetovsko boleštjo je Leon utihnil.